

Fries:

nylibonay.

(1985.)

(Politiken 2-8-1915.)

Viborg. (Af) Tres.

(København 1915.)

Viborg.

Helsingfors er Finlands Hovedstad, Den største By, hvor Alt løber sammen. Men Finlands ældste By er Viborg, og over den gaar Vejen til Imatra, til Punkaharju og en Del af den smukkeste Søegn. Der er derfor mange Turister, der kommer om ad denne By. Lad os derfor dvæle et Øjeblik ved denne By, historisk og landskabeligt.

Byen er vokset op om Slottet paa den Klippeholm, der behersker det smalle Sund mellem Viborg ydre Red og dets indre Havn, ganske som Kjøbenhavn er vokset op i Læ af Absalons Borg paa Slotsholm, der beherskede Snævringen mellem Sjælland og Amager. Viborgs Absalon var den svenske Rigsforstander Thorkel Knutsson, der 1293 anlagde sin Borg som et Værn mod Russerne. Og den og Byen blev da ogsaa i de følgende Aarhundreder haardt omfejdet som en Grænseborg. Byen menes oprindelig at have ligget Nord for Borgen, paa Slottet Monrepos's Mark. Men den flyttede snart over paa den naturlige Plads paa Odden, mellem Yderreden og Inderhavnen, hvor den var i nærmere Forbindelse med Borgen.

Der blev den omkring 1470 befæstet af Slottets Høvedsmand, Erik Axelsson Tott, og Murene fik snart Anledning til at staa deres Prøve i den store, russiske Krig i 1495. Den forsvarede af Knud Porse, der dog kun havde er ret faatalligt Mandskab. St. Andreasdagen foretog Russerne Hovedstormen. De rykkede frem i 3 Afdelinger, mod 3 forskellige Punkter, de var allerede naaet op paa Murene, havde bemægtiget sig et af Taarnene og skulde til at kaste sig over Byen, da de pludselig blev grebne af Frygt, trak sig tilbage og rømmede hele Egnen. Sagnet har givet sine Forklaringer paa denne pludselige Flugt. Et Andreaskors skal have vist sig over Staden og skræmmede Russerne. Knud Porse skal have

ladet en Mine springe, der kostede 16,000 Russere Livet; en Dræbning, der endog overgaar Kraften hos Nutidens eksplosive Stoffer. 1555 og 1556 belejredes Byen paa ny. Ved Freden i Stalbova flyttedes Grænsen længer mod Øst, og Viborg blev ikke længer den By, der i hver Krig maatte tage det første Stød.

I Karl XII's Krig blev Byen dog paa ny belejret og i 1710 taget efter et tappert Forsvar. Og ved Nystadfreden afstodes den med Dele af Finland til Rusland. Den forenedes atter med det øvrige Finland, da Storfyrstendømmet Finland i 1912 skiltes fra Sverige.

Foruden Krigens Ulykker har Viborg, som alle nordiske Byer, haft de hængende Brande, der ryddede op mellem Træhusene. I det 17. Aarhundrede var der saaledse store Brande i 1627, 1628, 1652, 1672, 1676, 1682, 1690. I 1682 nedbrændte et Hundrede af de bedste Gaarde, i 1690 60 af de største Huse. Og det var i et lille Samfund, der højst rummede et Par Tusind Mennesker. Den Tids Byer var jo kun smaa. Nu har Byen ca. 35,000 Indbyggere.

Dens Erhverv er nu som altid Udførslen af Trævarerne fra Omegnen, fra Savolaks og Karelen, og Indførslen af Kolonialvarer, Salt og andet, som dets Opland behøver. Desuden er der nu en Industri i Opkomst, Byen er Sædet for en Række Regeringsmyndigheder. Og der er endelig i de senere Aar Turisterne.

Hyppigst kommer man til Byen med Jernbanen. Og vi vil derfor begynde vor Rundgang i Byen og Omegnen fra Stationen, Nord for Byen.

Tres.

Den bedste Rejsetid i Finland.

For dem, der vil se Finland i Sommerskrud, begynder Rejserne i den sydlige Del af Landet allerede i Juni. Dog ikke i Skærgaarden, hvor Sommervarmen først er stabil ved Midsommertid. Den bedste Rejsetid er fra Midsommer til ind i August. Ogsaa den sidste Maaned kan i sin Helhed være en god Rejsetid, selv om Aftenerne da begynder at blive noget mørke.

